

Libris.RO

Respect pentru oameni și

TOVE JANSSON

CARTEA VERII

Traducere din limba suedeză
de Andreea Caleman

youngart

Cuprins

La scăldat	5
Clar de lună	9
Pădurea-fantomă	11
Rața de ghețuri	17
Berenice	23
Pajiștea	33
Joaca de-a Veneția	39
Acalmie	45
Schimb de pisici	53
Grota	61
Șoseaua	67
De Sânziene	71
Cortul	79
Vecinul	85
Halatul.....	97
Marele maț din plastic	105
Corabia nemernicilor	117

Vizita	123
Despre râme și alte cele	133
Furtuna Sophiei	141
O zi periculoasă	153
În august	159

La scăldat

Era iulie – dis-de-dimineată, zăpușeală mare și plouase toată noaptea. Din stâncile golașe se ridicau aburi, însă mușchiul și scobiturile musteau de apă și toate culorile se adânciseră. Dincolo de verandă, vegetația încă ferită de razele dimineții era ca o adevărată pădure amazoniană, cu frunziș și flori bogate și dușmănoase, așa că trebuia să fie atentă să nu le rupă, în timp ce căuta proteza acoperindu-și gura cu mâna și temându-se la fiecare pas să nu-și piardă echilibrul.

— Ce faci? întrebă micuța Sophia.

— Nimic! răspuse bunica. Adică, adăugă ea mânioasă, îmi caut proteza!

Copila coborî treptele verandei și întrebă sec:

— Unde ai pierdut-o?

— Aici, răspuse bunica. Eram chiar aici. A căzut undeva, în tufele de bujori.

Căutară împreună.

— Lasă-mă pe mine, zise Sophia. Abia te ții pe picioare. Dă-te la o parte!

Fetița se afundă în desișul înflorit al grădinii, înaintând pe brânci printre tulpinile și lujerii verzi. Era bine acolo, ca într-un loc interzis. Zări proteza alb-rozalie zăcând pe pământul moale și negru, o întreagă gură de dinți bătrâni.

— I-am găsit! țipă copila și se ridică. Pune-ți-i!

— Da' să nu te uiți! spuse bunica. Nu se cade.

Sophia ascunse mâna cu dinții la spate.

— Ba vreau să văd! zise ea.

Așa că bunica nu avu încotro. Își băgă proteza în gură, cu un plescăit. Era ușor de pus, nimic de zis.

— Auzi, tu când mori? întrebă copila.

Iar bunica răspunse:

— În curând. Da' nu te privește pe tine nicicum!

— De ce? întrebă nepoata.

Bătrâna nu îi răspunse, ci începu să urce stânca și o luă spre ravenă.

— Nu-i voie acolo! strigă Sophia.

Bunica i-o întoarse tăios:

— Știu că n-avem voie, dar mergem oricum, că tai-că-tu doarme și n-o să afle!

Ajunseră în vârful pantei și începură să coboare pe partea cealaltă. Mușchiul era alunecos. Soarele se urcase binișor pe cer și de peste tot se ridicau aburi groși. Învăluită în ceața luminoasă, insula era foarte frumoasă.

— Și-or să-ți sape groapă? întrebă moale copila.

— Da, una mare, răspunse bunica. Mare cât s-avem loc cu toții! adăugă ea răutăcioasă.

Respect pentru oamenii
— Cum adică? întrebă fata.

Merseră mai departe spre capul insulei.

— N-am mai fost niciodată atât de departe de casă, zise Sophia. Tu?

— Nu, răspunse bunica.

Ajunseră la promontoriu, unde stânca începea să coboare, în terase din ce în ce mai întunecate. Fiecare treaptă spre bezna adâncurilor era tivită cu alge de un verde-deschis, ce se legăneau înainte și înapoi în ritmul apei.

— Vreau să fac baie, zise copila.

Se aștepta ca bunica să se împotrivească, dar bătrâna nu spuse nimic. Neliniștită, se dezbracă încet. Bunica lăsa totul la voia întâmplării, nu te puteai bizui pe ea. Își băgă picioarele în apă și zise:

— E rece.

— Firește că-i rece! spuse bătrâna, cu gândurile în altă parte. Ce te-așteptai?

Copila intră în apă până la brâu și se opri încordată.

— Înoată! o îndemnă bunica. Doar știi să înoți!

„E adâncă! își zise Sophia. A uitat că nu intru niciodată în apă adâncă fără cineva lângă mine!“

Așa că ieși din apă, se așeză pe pietre și spuse:

— O să fie vreme frumoasă azi!

Soarele se ridicase și mai sus pe cer. Întreaga insulă strălucea și văzduhul era limpede.

— Pot să mă scufund, zise Sophia. Știi cum e când te scufunzi?

Bunica răspunse:

Respect pent— Sigur că știi! Lași totul deoparte, îți iei avânt și te scufunzi, pur și simplu! Algele îți mângâie picioarele. Sunt brune, iar marea-i limpede, mai deschisă spre suprafață, cu mulți bulbuci. Aluneci prin apă. Îți ții răsufierea, te-ntorci, lași apa să te împingă-n sus. Răsufli. Pe urmă faci pluta. Plutești și atât.

— Și îți ochii deschiși tot timpul! spuse Sophia.

— De bună seamă! Nu se scufundă nimeni cu ochii închiși.

— Da' mă crezi că pot să mă scufund, chiar dacă nu-ți arăt? întrebă copila.

— Da, firește, răspuse bunica. Hai, îmbracă-te! S-apucăm să ne-ntoarcem până se trezește!

Simți cum o cuprinde primul val de oboseală al zilei. „Când ajungem acasă, mă-ntind oleacă. A, și să nu uit să-i spun că fetei încă îi e frică de apă adâncă...”

Clar de lună

Odată, în aprilie, când era lună plină și marea era acoperită de gheață, Sophia se trezi. Își aminti că se întorseseră pe insulă și că acum dormea în propriul ei pat, pentru că mama murise. În sobă încă ardea focul și flăcările pâlpâinde aruncau umbre pe tavan, unde cizmele erau atârdate la uscat. Își puse picioarele pe podea – era foarte rece – și se uită pe fereastră.

Gheața era neagră și, în mijlocul ei, văzu ușița deschisă a sobei și focul arzând. De fapt, văzu două ușițe, una lângă cealaltă. Într-o altă fereastră, focul venea din pământ, iar în a treia văzu întreaga odaie în geamănă oglindire: cufere, scrinuri și lăzi cu capacul căscat, pline cu mușchi, zăpadă și iarbă uscată, toate deschise, cu umbre negre ca smoala pe fund. Pe stânci văzu doi copii, iar scorușul creștea chiar prin trupurile lor. În spatele copiilor, cerul era vinețiu.

Se întinse pe pat și privi focul ce dansa pe tavan, în timp ce insula se apropia de casă. Mai aproape, tot mai aproape. Dormeau pe o pajiște, aproape de țărm, aveau petice de zăpadă pe plapumă și, sub ele,

ghețurile se întunecară și începură să alunece. O fâșie de apă se deschise în podea și valizele lor luară calea lunii plutind, toate deschise, pline cu întuneric și mușchi. Niciuna nu se întoarse vreodată.

Sophia întinse mâna și o trase ușurel pe bunica de păr. Bătrâna se trezi de îndată.

— Auzi, șopti Sophia, am văzut două focuri în fereastră, nu unul. De ce-s două?

Bunica se gândi un pic și răspunse:

— Fiindcă avem ferestre duble.

După o vreme, Sophia întrebă:

— Ești sigură că ușa-i închisă?

— E deschisă, răspunse bunica. E întotdeauna deschisă, dormi liniștită!

Sophia se înfășură în plapumă. Lăsă insula să alunece mai departe pe ghețuri, spre orizont. Și, chiar înaintea să adoarmă la loc, veni tatăl ei și mai puse câteva lemne pe foc.